

Тема 5

Міжнародні фінансові ринки

5. Міжнародні фінансові ринки.

Портфельне інвестування

1. Сутність та характерні риси міжнародних фінансових ринків.
 2. Класифікація світових фондових ринків.
 3. Функції міжнародних фінансових ринків.
 4. Етапи розвитку міжнародних фінансових ринків.
 5. Учасники міжнародного ринку цінних паперів.
 6. Специфіка торгівлі фінансовими інструментами на світових ринках
 7. Інструменти аналізу фондових ринків.
 8. Рейтингові оцінки акцій та облігацій.
 9. Сучасні тенденції розвитку світових фінансових ринків
-

**1. Сутність та
характерні риси
міжнародних
фінансових ринків.**

Фінансовий ринок за складається із трьох взаємозалежних і доповнюючих друг друга ринків:

- **грошовий ринок (готівка й виконуючі її функції короткострокові платіжні кошти: векселя, чеки й ін.);**
- **ринок позичкового капіталу (банківські кредити);**
- **ринок цінних паперів.**

Формування міжнародного фінансового ринку активізувалось завдяки таким факторам:

- сучасна науково-технічна революція, завдяки якій з'явилися проекти, реалізація яких вимагала використання капіталу різних країн;**
- розвиток інтеграційних процесів у світі;**
- стійкість валютних курсів;**
- використання спільних багатонаціональних валют;**
- значні успіхи в розвитку банківській і біржовій систем.**

Основні характерні риси світового фінансового ринку

- величезні розміри;**
- відсутність географічних границь;**
- цілодобове проведення операцій;**
- використання валют провідних країн світу;**
- учасниками є тільки провідні банки, корпорації, фінансово-кредитні інститути з високим рейтингом;**
- доступ мають тільки провідні позичальники або під високу гарантію;**
- диверсифікованість сегментів ринку в умовах інновацій і введення нововведень у сферу фінансово-банківських послуг;**
- уніфіковані міжнародні стандарти й певні правила по яких проводяться операції;**
- впровадження мережі інтернет для забезпечення глобального інформаційного простру та вдосконалення розрахунків;**

2. Класифікація світових фінансових ринків

Фондові ринки поділяються на національні, міжнародні й світовий.

Під **національним** фондовим ринком розуміють систему відносин та інститутів, що формується в рамках даної країни, у зв'язку з випуском і обігом цінних паперів.

Під **міжнародним** фондовим ринком мають на увазі систему відносин і інститутів, що створюється в процесі міжкраїнових переміщень фіктивного капіталу.

Світовим фондовим ринком називають сукупність національних ринків і міжнародного ринку, розглянутих у їхній взаємодії й взаємозв'язку.

Ринки:

- Закриті (доступ обмежений)
- Відкриті

Ринки:

- Первинні
- Вторинні

Ринки:

- Постійні (угоди можуть здійснюватися в будь-який час, як правило угоди відбуваються по мережі інтернет)
- Нерегулярні (наприклад аукціон).

Ринки по масштабах:

- Світовий
- Національний
- Регіональний

Первинний ринок – це місце первісної пропозиції цінних паперів, випущених емітентом.

На первинному ринку здійснюється реалізація державних і муніципальних облігацій, а також акцій і облігацій, які випускаються різними акціонерними компаніями як фінансового, так і не фінансового профілю.

Початкова пропозиція фінансових інструментів буває двох видів:

Приватне розміщення. У цьому випадку пакети цінних паперів продаються одному – двом інституційним інвесторам (наприклад, інвестиційному банку). Особливістю такого розміщення є закритий характер угоди.

Публічне розміщення передбачає відкритий продаж цінних паперів покупцям за допомогою посередників – інвестиційних банків, компаній.

Вторинний ринок призначений для забезпечення максимальної ліквідності цінних паперів, а також для регулювання торгівлі ними.

Він являє собою централізовану (організовану) або нецентралізовану (неорганізовану) систему купівлі-продажу емітованих цінних паперів, тобто буває біржовим і позабіржовим.

Вторинний ринок безпосередньо не впливає на розміри реального інвестування і нагромадження в країні. Проте вторинний ринок цінних паперів, у першу чергу акцій, відіграє важливу роль у ринковій економіці.

- *По-перше*, можливість продати куплені цінні папери сприяє більше ефективному їхньому розміщенню на первинному ринку.
- *По-друге*, динаміка курсів акцій на вторинному ринку відображає колективну думку інвесторів про перспективу розвитку підприємств і галузей.
- *По-третє*, загальне зростання курсів акцій на вторинному ринку свідчить про гарні перспективи економіки країни, а їхнє падіння – про погіршення економічної кон'юнктури, тобто стан вторинного ринку акцій є індикатором ділової активності в національній економіці.

Станом на початок 2000 рр.
інвестори в іноземних акціях
тримали:

- британські - 23% своїх коштів,
- німецькі – 18%,
- канадські – 12%,
- американські – 10%
- японські – 5%.

3. Функції міжнародних фінансових ринків.

Функції, що виконують міжнародні фінансові ринки:

- **мобілізаційна**, яка полягає в мобілізації вільних коштів інвесторів на потреби організації й розширення масштабів діяльності господарюючих суб'єктів, при чому найважливішою функцією процесу залучення капіталу виступає емісія цінних паперів
- **розподільна** (перерозподільну), яка полягає в переливанні наявних вільних коштів від однієї корпорації до іншої, а також між галузями, між країнами в пошуках вищого рівня доходності
- **інформаційна**, котра повідомляє інвесторів про ситуацію на фондовому ринку та дає їм орієнтири для розміщення своїх капіталів.
- **економія витрат обігу;**
- **прискорення концентрації та централізації капіталу;**

4. Етапи розвитку міжнародних фінансових ринків.

Перший етап охоплює час до початку першої світової війни, коли мали місце здебільшого епізодичні емісії облігацій зарубіжних емітентів, яким були потрібні фінансові ресурси.

Другий етап розвитку міжнародного фондового ринку пов'язаний з процесами інтенсивного розвитку світового господарства, посиленням зв'язків між промислово-розвинутими країнами.

У цей період фіктивний капітал зберігав чітко виражену національну приналежність. Формуються ринки єврооблігацій і євроакцій.

Третій етап розвитку світового ринку цінних паперів відзначається активним розвитком специфічних глобальних цінних паперів – єврооблігації й євроакцій.

У міжнародний обіг надходять й нові специфічні інструменти – опціони, процентні ф'ючерси й інші нові фінансові інструменти.

5.Учасники міжнародного ринку цінних паперів.

Учасники міжнародного ринку цінних паперів

взаємодіють один з одним через операції з різними фінансовими інструментами і можуть бути класифіковані за наступними основними ознаками:

- характер участі суб'єкта в операціях (прямі й непрямі або безпосередні й опосередковані);
- мета й мотиви участі (хеджери й спекулянти, трейдери й арбітражери);
- типи емітентів (міжнародні, національні, регіональні й муніципальні, квазі-урядові, приватні);
- типи інвесторів і боржників (приватні й інституціональні);
- країна походження суб'єкта (розвинені країни, і що розвиваються, з перехідною економікою, офшорні центри, міжнародні інститути).

Структура й учасники міжнародного фінансового ринку

Структура	Національні учасники	Міжнародні учасники
Валютні ринки	Корпорації	ТНК, Міжнародні корпорації
Ринок позичкових капіталів (ринок грошей, капіталів і євроринок)	Банки й фінансово-кредитні організації	Міжнародні банки
Фондовий ринок, страхові ринки, ринки золота	Фондові й товарні біржі держава	Міжнародні валютно-кредитні організації

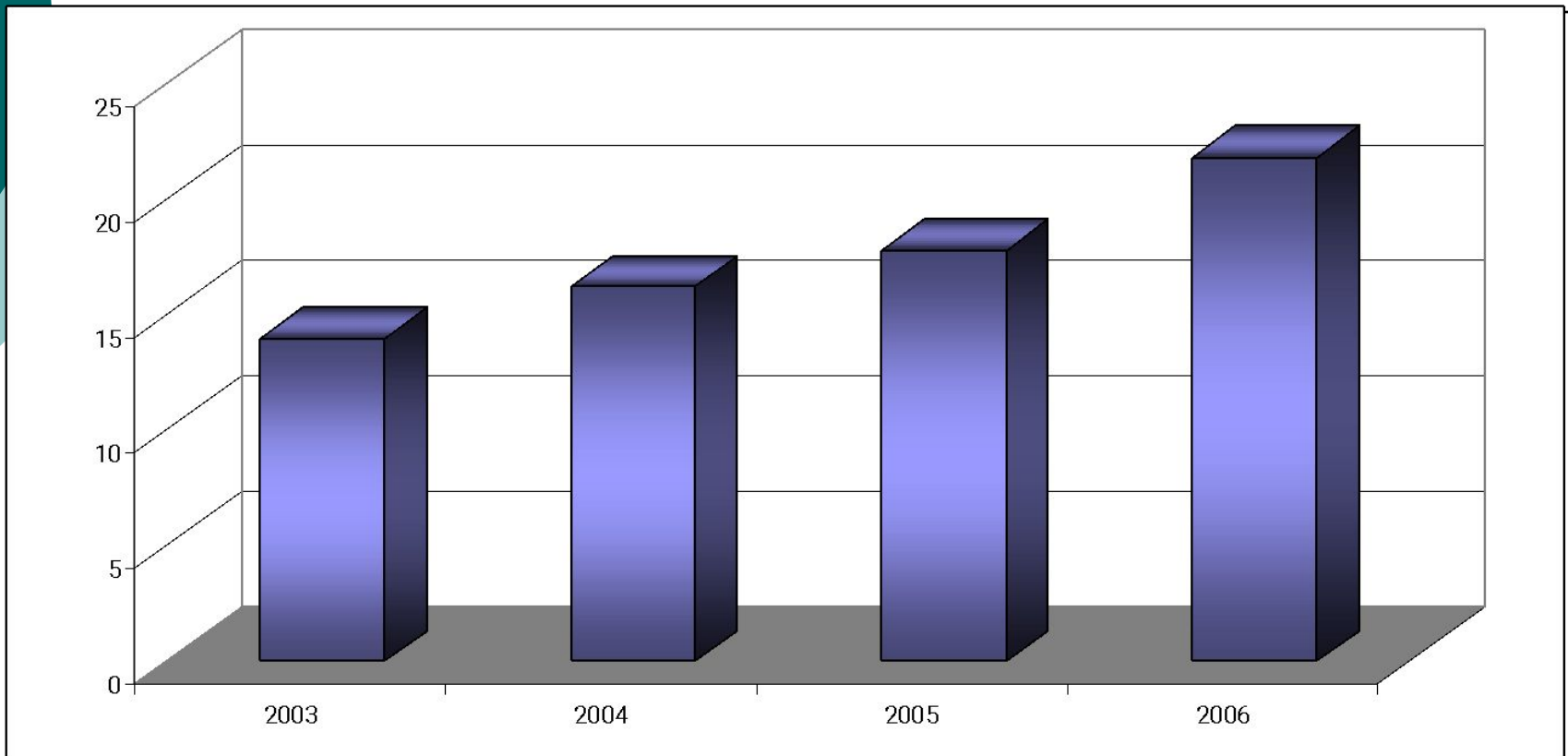

Рис 4.1 Динаміка вартості чистих активів світового ринка інвестиційних фондів, трлн. дол. США

6. Специфіка торгівлі фінансовими інструментами на світових ринках

7. Інструменти аналізу фондових ринків.

Основні типи індексів:

Капіталізаційні індекси. Даний тип індексів вимірює капіталізацію підприємств, цінні папери яких використовуються для розрахунку індексу. (S&P та більшість індексів є капіталізаційними).

- **Цінові індекси, або індекси з вагою, рівною ціні.** Індекси даного типу розраховуються як середнє арифметичне вартості акцій компаній, що входять в базовий список індексу. (ДОУ, Никкей 225, AMEX).

Використання індексів:

- Розрахунок параметрів для економічних моделей (наприклад CAPM, дозволяє оцінити поведінку індивідуальних акцій по відношенню до ринку в цілому)
- Показник стратегій інвестування. Можна розглядати як інструмент для стратегії інвестування (формування портфеля у відповідності до індексу)
- Базисний актив для фінансових інструментів

Основні підходи до розрахунку індексів:

Незважений середньоарифметичний індекс.

$$I_t = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^N P_{j,t}$$

I_t (- значення фондового індексу на момент часу t ,

$P_{j,t}$ - курсова вартість акції j компанії, цінні папери якої використовуються при розрахунку фондового індексу, на момент часу t)

N - загальне число компаній, акції яких використовуються при розрахунку фондового індексу;

n - узгоджувальний коефіцієнт.

Зважений середньоарифметичний індекс:

1. Індекс, зважений за ціною акцій у вибірці

$$I_t = \frac{\sum_{j=1}^N P_{j,t}}{\sum_{j=1}^N P_{j,0}} \mu$$

$P_{j,0}$ - курсова вартість акції j компанії, цінні папери якої використовуються при розрахунку фондового індексу, в початковий момент часу;

μ - базове значення індексу на початковий момент часу.

2. Індекс, зважений за вартістю вибірки

$$I_t = \frac{\sum_{j=1}^N P_{j,t} n_{j,t}}{\sum_{j=1}^N P_{j,0} n_{j,0}} \mu$$

$n_{j,t}$ та $n_{j,0}$ - кількість акцій j -ї компанії, цінні папери якої використовуються для розрахунку індексу на момент часу ($t = 0$ на початковий момент часу).

3. Індекс, зважений шляхом прирівнювання ваги акцій компаній

$$I_t = \frac{\sum_{j=1}^N \frac{P_{j,t} - P_{j,0}}{P_{j,0}} \eta_{j,t}}{\sum_{j=1}^N \eta_{j,t}} 100$$

Незважений середньогеометричний індекс

$$I_t = \sqrt[N]{\prod_{j=t}^N P_{j,t}}$$

Зважений середньогеометричний індекс

$$I_t = \sqrt[N]{\prod_{j=1}^N \frac{P_{j,t}}{P_{j,t-1}}}$$

$P_{i,j-1}$ - курсова вартість акції j -й компанії, цінні папери якої використовуються при розрахунку фондового індексу, що зафіксовані в попередній торговельний день.

Вимоги до інформації при обчисленні індексів

- Розмір вибірки
- Репрезентативність вибірки
- Вага (*бажано, щоб інформація про цінні папери підприємств мала свою вагу, пропорційний впливу цінних паперів цих компаній на фондовий ринок в цілому*)
- Об'єктивність фінансової інформації.

Найбільш відомими індексами в світі

- **Dow Jones Industrial Average.** В нього входять 30 компаній індустріального сектора.
- **Dow Jones Transportation Average** відслідковує ринкову поведінку 20 транспортних компаній.
- **Dow Jones Utilities Average**

-
- **AMEX Composite - (American Stock Exchange).**
 - **NASDAQ 100**
 - **NASDAQ Composite - 3500 акцій (Nasdaq Market System).**
 - **NYSE Composite (NYSE)**
Frank Russell Company:
 - **Index 3000 найкрупніших за капіталізацією американських компанії 98% всього американського ринка акцій**
 - **Russell 1000 92% сукупної капіталізації Russell 3000**
 - **Russell 2000 Index 8% сукупної капіталізації Russell 3000**
-

-
- **Standard & Poor's**
 - **Composite 500 Index**
 - **Standard & Poor's 400 Index**
 - **(S&P Midcap)**
 - **Standard & Poor's 100**
 - **Value Line Composite**
-

-
- **Франція** CAC-40 CAC General
 - **Німеччина** DAX 30 DAX 100 CDAX.
 - **Великобританія** FT-SE 30 FT-SE 100 FT-SE Mid 250
 - **Японія** "Nikkei" (*"nihon keizai"*) *Topix*
 - **Канада** TSE 300
 - **Мексика** IPC
 - **Гонконг** Hang Seng Index
-

В останні часи набули поширення індекси країн що розвиваються, зокрема BRAZIL BOVESPA STOCK – **Бразилія**, SSE (Shanghai Composite Index) – **Китай**, RUSSIAN RTS INDEX – **Росія**, HANG SENG INDEX – **Гонконг**, KOREA KOSPI COMPOSITE INDEX – **Південна Корея**.

Основним індексом
Українського фондового
ринку вважається індекс
ПФТС.

„Salomon Brothers”,

"Euromoney",

"Chase Manhattan",

"Financial Times",

У теорії індексів прийнято виділяти такі способи ціноутворення випусків, що входять в індекс:

1) на основі поточної ринкової ціни (daily market pricing, DMP);

2) на основі останньої ринкової ціни (last traded pricing, LTP);

3) на основі поточної розрахункової ціни (estimated model pricing, EMP).

З липня 2004 року компанія КІНТО початку розраховувати індекс корпоративних облігацій KINBOND.

Основні характеристики індексу облігацій KINBOND:

- початкова дата розрахунку - 1 липня 2004 року;
 - періодичність розрахунку - щодня;
 - перегляд індексного кошика проводиться щомісяця;
 - початкове базове значення - 100;
 - джерело ринкових цін - ПФТС;
 - індекс розраховується на основі цін угод облігацій, а
-

8. Рейтингові оцінки акцій та облігацій.

-
- « Moody's Investors Service»
 - «Standart&Poor's»,
 - «Fitch Publishing Company»,
 - «Duff & Phelps»
 - «Value Line Investment Survey»
-

Показники розвитку фондових ринків окремих країн світу у 2007 р.

Країна	Обсяги обороту фондового ринку, млрд. дол. США	% от ВВП
США	6819,90	67,64
Японія	1407,00	33,97
Німеччина	875,40	47,42
Великобританія	509,60	35,78
Франція	404,50	30,88
Італія	334,00	30,68
Нідерланди	191,20	50,30
Чехія	18,20	12,70
Росія	6,30	4,40
Україна	2,80	4,20
Азербайджан	0,35	2,90

Фінансова криза характеризується такими явищами:

- обвальне падіння валютних курсів;
 - різке підвищення процентних ставок;
 - вилучення банками в масовому порядку своїх депозитів в інших кредитних установах, обмеження й припинення видачі готівки з рахунків (банківська криза);
 - руйнування нормальної системи розрахунків між компаніями за допомогою фінансових інструментів (розрахункова криза);
 - криза грошового обігу;
 - боргова криза.
-

Every equity market in the world lost value in 2008

% of GDP

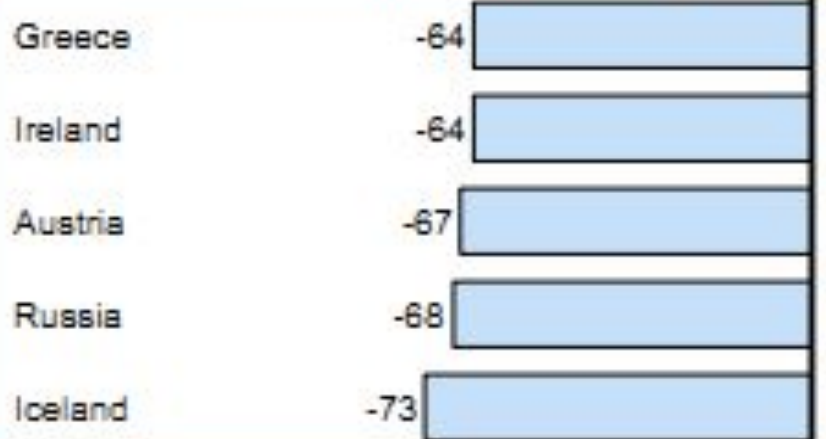
Best and worst equity performances

2007-08 growth, %

Best performers

Worst performers

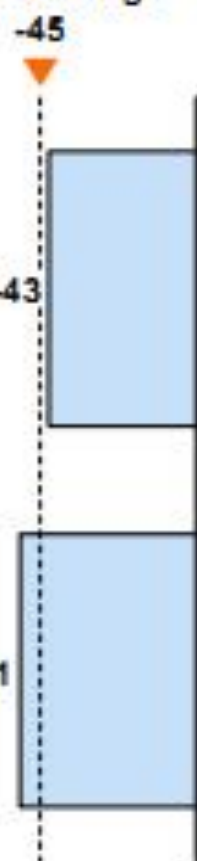

Equity growth in developed and emerging economies

2007-08 growth, %

Developed economies

World average

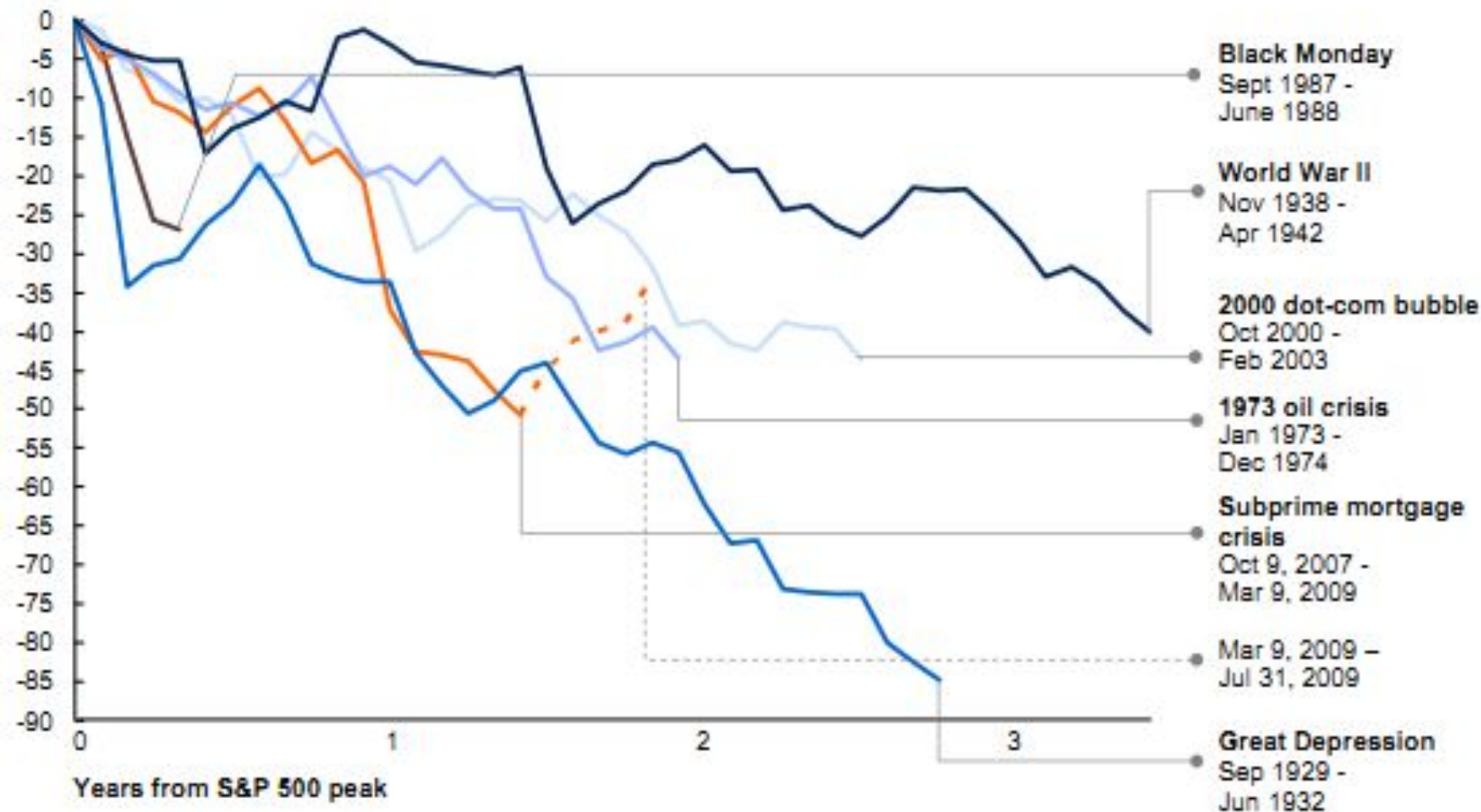

Emerging markets

The 2008 stock market crash was the most severe since the Great Depression

S&P 500 crashes

% decline from peak, nominal

SOURCE: Datastream; Robert Shiller; McKinsey Global Institute analysis

